

PROOVIVÕTUAJAHEND.VERI-SEROLOOGIA

1 PROOVIMATERJALI VÕTMINE

Terviseameti rahvatervise laboris teostatakse vereseerumist seroloogilisi analüüse. Sobiliku proovinõu näidis on toodud allolevas tabelis 1.

Tabel 1 Sobilik proovinõu vere võtmiseks (näidis)

Materjal	Proovinõu tüüp	Lisand
Vereseerum		Hüübimis-aktivaator, geel

NB! Kogu protseduuri vältel tuleb kasutada isikukaitsevahendeid. Pane valmis vajalikud vahendid ning aseta need nii, et ulatuksid nendeni ilma kohalt lahkumata. Markeeri proovinõu patsiendi juuresolekul patsiendi nime ja isikukoodi/sünniajaga.

1. Aseta žgutt punktisoonikohast umbes 7-8 cm ülespoole.

NB! Žguti kasutamisel peab olema tagatud, et žguti pealhoidmise koguaeg on kuni üks minut.

2. Desinfitseeri veenipunktsiooni koht ning ümbritsev ala 70% etüülalkoholi või muu sobiva desinfitseeriva vahendiga immutatud tupsuga, puhastades ala ühe pühkega.
3. Korda puhastamist uue tupsuga.

NB! Ära pühi punktsioonikohta sama tupsuga kaks korda.

4. Lase desinfitseeritud alal õhu käes vähemalt 60 sekundit kuivada.

NB! Ära puuduta desinfitseeritud ala pärast puhastamist.

5. Eemalda nõelalt kork ning venita patsiendi nahka pöidlaga veeni fikseerimiseks allpool punktsiooni kohta.
6. Sisesta nõel veeni 5-30° nurga all, hoides nõela löikepinda ülespoole.
7. Hoia nõela paigal ning lükka teise käega vaakumkatsuti nõelahoidjasse.
8. Kui veri hakkab voolama, veendu, et patsiendi peopesa on avatud ning poleks rusikasse surutud.
9. Vabasta žgutt.
10. Kui katsutis on ettenähtud kogus verd ning verevool lõpeb, eemalda katsuti nõelahoidjast.
11. Sega katsuti koheselt, pöörates seda rahulikult üks kord ülespidi ja tagasi, et veri seguneks lisandiga.
12. Aseta punktsioonikohale kuiv tups ning eemalda nõel veenist.
13. Avalda punktsioonikohal olevale tupsule kergelt survet.
14. Aseta nõelale ohutuskate ning viska nõel koos nõelahoidjaga vastavasse jäätmekonteinerisse.
15. Aseta punktsioonikohale plaaster ning palu patsiendil punktsioonikohale umbes 5 minutit kergelt survet avaldada.
16. Pööra katsutit veel üles-alla nii palju kordi, kui katsuti tootja juhistes kirjas.

TERIVISEAMET

2 PROOVIMATERJALI SÄILITAMINE

Proovimaterjali tuleb säilitada vastavalt Tabelis 2 välja toodud tingimustele.

Tabel 2 Proovi säilitamise tingimused

Lubatud säilitamise aeg pärast proovi võtmist	Säilitamise temperatuur
Kuni 5 päeva*	(+5±3) °C
Alateist 6. päevast kuni 30 päeva	(-24±4)°C

* *Francisella tularensis* antikehade määramise uuringu puhul: kuni 2 päeva

3 PROOVIMATERJALI TRANSPRODITINGIMUSED

1. Proovid tuleb laborisse transportida koos külmakehaga termokastis nii kiiresti kui võimalik, arvestades proovivõtu järgsest proovi lubatud säilitusaega (Tabel 2).
2. Proovimaterjali lekkimise vältimiseks tuleb proovinõu asetada lekkekindlasse pakendisse, näiteks minigrip kilekotti.
3. Kotti võib täiendavalt lisada ka absorbeeriva materjali.
4. Lekkekindel pakend vajadusel pakendada suletavasse transpordinõusse.

Proovid transportida Terviseameti rahvatervise laborisse Paldiski mnt 81, 10614 Tallinn. Proovid saata laborisse koos saatelehega. Saatelehed on leitavad Terviseameti kodulehelt.

NB! Kui laborisse saabub proov, mille puhul pole kinni peetud säilitamise või transpordinõuetest, teavitatakse sellest tellijat ning tehakse vastavasisuline märge kaasas olevale saatelehele ning analüüsi vastusele. Vastuvõtu kriteeriumitele mittevastav proov võetakse töösse ainult kokkuleppel tellijaga erandjuhtudel. Labor ei võta endale vastutust säilitus- ja/või transporditingimustele mittevastanud proovide analüüside tulemuste õigsuse eest.

4 KASUTATUD KIRJANDUS / NORMDOKUMENDID

1. https://www.eflm.eu/upload/docs/Estonian-translation-Venous_blood_collection.pdf